

Dagvlinders en libellen op de Domburgsche

De eerste lijst met vlinderwaarnemingen op de baan is van 2008 en werd opgesteld door ons deskundig buitenlid Bart IJssel de Schepper. Sindsdien zijn jaarlijks inventarisaties uitgevoerd o.a. met hulp van vrijwilligers van de Vlinder- en Libellenwerkgroep Zeeland. De commissie heeft in 2016 deskundige hulp gekregen van Peter Geene, voorzitter van deze werkgroep. Hij is behalve vlinderexpert ook libellen-kenner en zo kon er voor het eerst in dat jaar ook een overzicht van de bij de waterpartijen en boven in het duin waargenomen libellensoorten worden opgesteld. In 2023 heeft zijn broer Rienk, bioloog, deze taken van hem overgenomen.

Interessante links

www.vlinlibzeeland.nl

www.vlindernet.nl

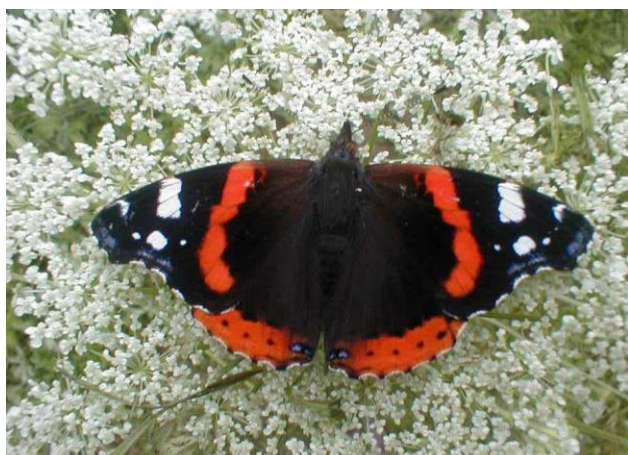
www.libellennet.nl

Overzicht van op de Domburgsche golfbaan waargenomen dagvlinders

Argusvlinder - *Lasiommata megera* -

Spanwijdte 35 – 45 mm. Vliegtijd van april tot september. Overwintering als rups. De vlinders gaan graag met samengeklapte vleugels op stenen (duinpad) zitten, waarop ze dan uitstekend gecamoufleerd zijn.

Atalanta - *Vanessa atalanta* -

Spanwijdte 50-60 mm

Vliegtijd van maart tot november in meerdere generaties. Rups leeft op brandnetels.
Overwintert als vlinder. Vliegt zelfs bij bewolkt weer en regen.

Gehakkelde aurelia - *Polygonia c-album* -

Spanwijdte 48 – 55 mm. Vliegtijd van maart tot oktober in twee generaties. Overwintering als vlinder. Op de onderzijde altijd een duidelijke witte C. De vleugels zijn sterk ingesneden. Meestal in het struikgewas.

Bruin blauwtje - *Aricia agestis* -

Spanwijdte 26 – 31 mm. Vliegtijd van april tot september in meerdere generaties.
Overwintering als rups. Verschilt van Icarusblauwtje (vr.) o.a. door het ontbreken van de blauwe waas bij de vleugelwortels. De mannetjes zijn bruin en hebben iets zwakkere oranje randvlekken.

Citroenvlinder - *Gonepteryx rhamni* -

Spanwijdte 50 – 55 mm. Vliegtijd van februari tot oktober in één generatie. Overwintering als vlinder dicht boven de grond. Bij voorkeur langs bosranden; op de baan slechts enkele keren waargenomen.

Dagpauwoog - *Inachis io* -

Spanwijdte 50 – 60 mm. Vliegtijd van mei tot oktober in twee generaties. Overwintering als vlinder. De vlinder varieert heel sterk in grootte en de rups leeft op brandnetels in de nabijheid van water.

Distelvlinder - *Vanessa cardui* -

Spanwijdte 45 – 60 mm. Vliegtijd van april tot oktober in meerdere generaties. Overwintering als rups, maar alleen ten zuiden van de Alpen: het is een trekvlinder. Ze vliegen laag over

obstakels heen, in tegenstelling tot standvlinders die er omheen vliegen. Is groter dan de Kleine vos en lichter van kleur. Let op de vijf oogvlekken op de onderzijde van de vleugels.

Heidevlinder - *Hipparchia semele* -

Spanwijdte 30 – 34 mm. Vliegtijd van juni tot september in één generatie. Overwintering als rups. De vlinder gaat graag met samengeklapte vleugels op de kale grond of op een steen zitten, waar hij dan uitstekend gecamoufleerd is.

Hermelijnsvlinder - *Cerura vinula* -

Spanwijdte 45 – 70 mm. Vliegtijd in mei en juni, leeft op populier en wilg. Overwintering als pop. Bij verstoring komen er twee vuurrode, kronkelende draden uit zijn gevorkte staart naar buiten.

Hooibeestje - *Coenonympha pamphilus* -

Spanwijdte 28 – 35 mm. Vliegtijd juni en juli in één generatie. Overwintering als rups. De bovenzijde is eenkleurig oranjebruin, maar je ziet meestal de onderzijde. Meest voorkomend in de vochtigere delen van de baan.

Icarus blauwtje (mannelijke) - *Polyommatus icarus* -

Spanwijdte 18 – 42 mm. Vliegtijd van april tot oktober. Overwintering als rups. De geslachten zijn zeer verschillend van kleur: de mannetjes intensief blauw, de vrouwtjes bruin tot zwartachtig met oranje randvlekken. De onderzijde is lichtbruin met een rand oranje vlekken en verspreid zwarte vlekjes met een witte ring. Op de baan één van de meest voorkomende soorten.

Icarus blauwtje (vrouwte) - *Polyommatus icarus* -

Spanwijdte 18 – 42 mm. Vliegtijd van april tot oktober in meerdere generaties. Overwintert als rups. Bij het bruine vrouwte zijn alleen de vleugelwortels meer of minder blauw bestoven.

Sint Jacobsvlinder - *Thyria jacobaea* -

Spanwijdte 32 – 42 mm. Vliegtijd van mei tot september in twee generaties. De zwart-gele rups leeft op Jacobskruiskruid. Overwintering als pop. Let op de draadvormige sprieten. Het is een overdag vliegende nachtvlinder.

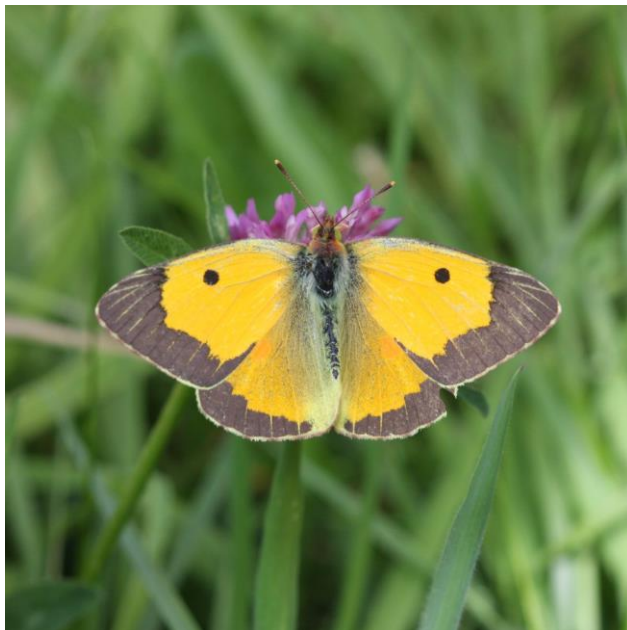
Groot koolwitte - *Pieris brassicae* -

Spanwijdte 50 – 65 mm. Vliegtijd van mei tot oktober in meerdere generaties. Overwintert als pop. Vrouwte met 2 geïsoleerde zwarte vlekken op de voorvleugels, mannetje zonder vlekken.

Klein koolwitje - *Pieris rapae* -

Spanwijdte 40 – 50 mm. Vliegtijd van maart tot oktober in meerdere generaties. In grootte en tekening sterk van elkaar verschillend. Overwintering als pop. Het mannetje heeft één, het vrouwtje twee geïsoleerde zwarte vlekken op de voorvleugels. De vlek aan de vleugelpunt is lichter (grijs, niet zwart) dan bij het Grote koolwitje. Het is de algemeenste dagvlinder.

Oranje luzernevlinder - *Colias crocea* -

Spanwijdte 50 – 75 mm. Vliegtijd april en mei en van juli tot september. Overwintering als rups. Het is een moeilijk van zijn gele soortgenoot te onderscheiden trekvlinder. Het zijn zeer snelle vliegers.

Kleine parelmoervlinder - *Issoria lathonia* -

Spanwijdte 35 – 45 mm. Vliegtijd van mei tot oktober in meerdere generaties. Overwintering als rups, pop of vlinder!, maar in Nederland alleen als rups. De buitenrand van de voorvleugel is duidelijk naar binnen gebogen. Het is een trekvlinder die wel naar Engeland en Noord-Scandinavië vliegt.

Kleine vos - *Aglais urticae* -

Spanwijdte 40 – 50 mm. Vliegtijd van februari tot oktober in meerdere generaties. Overwintering als vlinder. Onderzijde grijsbruin met lichte band op de achtervleugels. Let op de blauwe vlekjes langs de rand op bovenzijde van de achtervleugels.

Kleine vuurvlinder- *Lycaena phlaeas* -

Spanwijdte 23 – 30 mm. Vliegtijd van februari tot november in meerdere generaties.
Overwintering als rups.

Klein geaderd witje - *Pieris napi* -

Spanwijdte 50 -65 mm. Vliegtijd van maart tot oktober in meerdere generaties.
Overwintering als pop. De aderen op de onderzijde zijn altijd breed grijsgroen omzoomd. Het is één van de eerste voorjaarsvlinders, maar op onze baan slechts sporadisch aangetroffen.

Bruin zandoogje - *Manolia jurtina* -

Spanwijdte 40 – 48 mm. Vliegtijd van juni tot augustus in één generatie. Overwintering als rups. Mannetje met eenkleurig bruine bovenzijde en kleine oogvlek in de vleugelpunt, vrouwtje met roodbruine band. Waarschijnlijk worden vijanden door deze ogen afgeschrikt of leiden ze de aandacht van het vlinderlijf af.

Oranje zandoogje - *Pyronia tithonus* -

Spanwijdte 30 – 38 mm. Vliegtijd van juni tot augustus in één generatie. Overwintering als rups. Heeft bij de vleugelpunt een dubbele oogvlek.

Bont zandoogje - *Pararge aegeria* -

Spanwijdte 32 – 42 mm. Vliegtijd van maart tot oktober in meerdere generaties. Overwintering als rups. De eerste mannetjes verschijnen vroeger dan de eerste vrouwtjes. Mannetje met eenkleurige bruine bovenzijde en vrouwtje met roodbruine band.

Zwartspietdikkopje - *Thymelicus lineola* -

Spanwijdte 22 -26 mm. Vliegtijd van juni tot september in één generatie. De soort overwintert als ei. Komt vooral voor op grassoorten die groeien op zonnige plaatsen.

Overzicht van op de Domburgsche golfbaan waargenomen libellen

Gaffelwaterjuffer - *Coenagrion scitulum* - (mannetje)

30 – 33 mm. Kleine waterjuffer met blauw en zwart op het achterlijf. Zeer zeldzaam en vrij nieuw in Nederland. Er zijn nog niet veel Nederlandse gegevens bekend. Habitat stilstaand en zwak stromend water in de zon, met veel water- en oeverplanten.

Bruinrode heidelibel - *Sympetrum striolatum* - (mannetje)

(vrouwtje)

35 – 44 mm. Poten zwart met geel strepen. Vliegtijd tussen juni en november. Overwintert als ei. Uitsluipen begint rond eind mei. Habitat van de bruinrode heidelibel zijn ondiepe poelen die 's zomers geheel of gedeeltelijk uitdrogen en weinig vegetatie hebben. Komt ook voor in ander stilstaand of licht stromend water.

Zwervende heidelibel - *Sympetrum fonscolombii* -
(mannetje)

(vrouwtje)

33 – 40 mm. Vliegtijd juni tot september. In het voorjaar komen zwervende heidelibellen vanuit Zuid-Europa naar Nederland en vindt hier voortplanting plaats. De meeste larven sluipen in de zomer van datzelfde jaar nog uit. Sommige halen dat niet en moeten overwinteren. Habitat: ondiepe zandige plassen met weinig vegetatie. Dit zijn vaak pas gegraven plassen die in de zomerperiode uitdrogen. Het is een vrij algemene soort.

Lantaarntje - *Ischnura elegans* -
(mannetje)

(vrouwtje)

30 – 34 mm. Vliegtijd van eind april tot begin oktober. Larven overwinteren één keer. Achterlijf in bovenaanzicht helemaal donker met segment 8 licht gekleurd. Zeer algemeen, vooral langs voedselrijk, helder water met gevarieerde oevervegetatie.

Gewone Oeverlibel - *Orthetrum cancellatum* -
(mannetje)

(vrouwtje)

44 - 50 mm. Vliegtijd begin mei tot eind september. De larven overwinteren twee of drie keer. Het is de grootste en algemeenste oeverlibel in Nederland. Het achterlijf is pijlvormig. Mannetjes met een blauwberijpt achterlijf met zwarte punt. Grondkleur van de vrouwtjes is geel. Komt voor aan allerlei stilstaande en zwak stromende wateren, liefst op plaatsen met kale oevers (hole 8).